

A halottlátó

írta: Gonda Diána

Az októberi levélhullás mellé csípős hideg szél társult némi napfénnel. A zörgő avart már előző nap összegereblyézte egy csapat jóra való közmunkás az alföldi kisvárosban. Ezt a remekbe szabott, épületes levélóriást egy goromba alak fényesre sikált bőrcipője rúgta fel azon a reggelen. Határozott léptekkel haladt végig az utcán, desztinációja a sarkon álló tégláépület volt, a hírhedt Foglalkoztatási Osztály.

A férfi, miután az intézménybe lépett, céltudatosan közlekedett annak folyosóin. Megtorpant az egyik iroda ajtaja előtt, majd egy kulcsot vett elő szürke ballonkabátja zsebéből, és elfordította a zárban. Az ajtó melletti névtáblán a Szabó Gregor név szerepelt.

Szabó Gregor rigolyás ember hírében állt. Veszélyesen közeledett a félszáz évhez, édesanyjával lakott a város peremén, és legalább húsz éve dolgozott már az Osztályon. Munkáját rendkívül komolyan vette, nem volt olyan terület, melybe ideig-óraig ne kóstolt volna bele. Kívülről tudta a legújabb határozatokat, rendeleteket, intézkedéseket, így kollégái bizton tudták, hogy Gregor egyszer még Osztályvezetői babérokra fog törni. Minden reggelt ugyanúgy indított: felkapcsolta a villanyt, bekapcsolta a számítógépet, átnézte az aznapi teendőket, melyeket előző nap előre egy cetlire írt össze. Ezt követően felnyitotta aktatáskáját, és míg kipakolta abból sonkás szendvicseit, ásványvizes palackját, Wagnert hallgatott az ösöreg kazettás magnón. Ezt követően rendszerint körbejárt az intézményben, mint egy őrmester, és ellenőrizte a létszámot. Amennyiben valaki késni próbált, azt felelősségre vonta.

Aznap reggel is a megszokott rutin alapján cselekedett. Táskájának tartalma azonban most egy Csehov kötettel bővült, melyet munka után a helyi könyvtárba kívánt visszavinni. Ceruzája után nyúlt, tennivalóinak listáját pedig a következővel egészítette ki: virágbolt. Gregor ugyanis agglegény volt, és rendületlenül próbálta csapni a szelet a könyvtáros Klárikának. Erre az alkalomra úgy gondolta, virággal fog kedveskedni szíve hölgyének.

- Jó reggelt, Gregor! – lépett be irodájába egy középkorú nő kedvesen. A férfi kíváncsian rápillantott a hang gazdájára. Erzsike volt az, aki határozott idejű kinevezéssel dolgozott a Foglalkoztatási Osztályon, és tanfolyamok szervezésével, lebonyolításával foglalkozott.
- Jó reggelt kívánok, Erzsébet! – köszöntötte a nőt, miközben lecsukta táskája fedelét.
- A segítségére és a hozzáértésére lenne szükségem – sóhajtotta Erzsike, és elhadarta az előre begyakorolt szöveget. A menyé bekerült a kórházba, a fia éjt nappallá téve dolgozik, nincs senki, aki vigyázzon a kis unokájára, Gregornak kellene helyettesíteni

őt a távollétében. A képzések már elindultak, a legtöbb iratanyagot már elkészítette előre, csak egyetlen problémás eset maradt, ami a férfi vállát terhelné. Bízik az asszisztálásában, hiszen a legtöbb csoportos tájékoztató sikerét is neki könyvelhette el (Erzsike tapintatosan nem tette hozzá, hogy a jelenlévők megijedtek a helyiségbe belépő Gregor szikár, kopaszodó, ellentmondást nem tűrő alakjától, így hajlandóak voltak bármilyen együttműködésre). A férfi levette szemüvegét, és annak száraival játszott, kérte magát. Önbizalmát legyezgette a tény, hogy kolléganője ennyire rá van utalva az Ő tudására, és jelenlétére. További hízelgéseket, és Gregor nagyságát dicsőítő pozitív jelzők halmozását követően belement a helyettesítésbe. Erzsike fellélegezhetett, percekkel később már színét se lehetett látni.

A reggeli órák monotonitását követően zajra lett figyelmes, amely az utcáról szűrődött be. Kinézett az ablakon: a túloldalban szénával megrakott szekeret látott, melyet két számár húzott elől. Az autók nem győzték kerülgetni a szekeret, hát még az azt kísérő kutyákat! Legalább három csatangolt ott, az egyikük láncot húzott maga után. Szünet nélkül ugattak, vonyítottak. Hős hivatalnokunk fülét sértették ezek a hangok, így újfent Wagnerhez folyamodott, és feljebb csavarta a hangerőt a régi magnón. Ekkor megszörrent a telefon.

- Tessék, itt Szabó – kapta fel. Az információs pultból hívta a harmincas évei elején járó Katalin.
- Ügyfele érkezett. Küldhetem? – kérdezte kedvesen.
- Jöhet – felelte a férfi, és lecsapta a telefont. Hátradőlt székében, ujjai végét egymáshoz illesztette, tekintetét az ajtóra függesztve várt. A folyosó felől kiabáló hangokat hallott. Soktagú család haladt el az irodája előtt, majd egyikük felkiáltott:
- Ez vót’ az, ni! Anyjuk, mondjad csak a gyerekeknek! Ide jöjjön, e!

Öttagú család jelent meg Gregor ajtajában, fekete bogárszemüket mind rámeresztették.

- Jó napot kívánok, Nagyságos Úr! – vette le a fejéről sapkáját egy fiú, és bátortalanul beljebb lépett az irodába.
- Jó napot! – köszönt vissza Gregor kimérten. – Melyikük az ügyfél?
- Én vagyok, Nagyságos Úr – mondta a fiú, és szó nélkül leült a Gregor előtt álló üres székre.
- Miben segíthetek?
- Aszonták’ odalent, hogy az Úrhoz kell gyünnünk’ – felelte feltehetően a fiú édesanyja.
- A Böbi nénye nincs máma’? – kérdezte a fiú. Gregor hitetlenkedte nézett rá szemüvege fölött. Erzsébetről lenne szó? Ha igen, bizonyára tanfolyammal kapcsolatos lenne a megkeresés.

- Milyen ügyben...? – firtatta.
- Hát, az izé... járok erre a tanfolyamra, ki a kisipariba. Beiratkoztam. De nem tudok tovább menni – felelte a fiú, és megrázta a fejét.
- Neve? – hajolt közelebb a gépéhez a hivatalnok.
- Rezes Gáspár, kérem alássan – mondta, és megvakarta fekete haját. A család eközben már a fiú mögött állt, megtermett édesanyja sokszínű hosszú szoknyát viselt, ehhez való fejkendőjét igazgatta éppen a fején. Gregor csak most vette észre, hogy az eddig csendben lévő, vélhetően szintén a családhoz tartozó fiatal lány áldott állapotban van. A famíliával érkezett még egy piszkos mezítlásos kisgyermek is, aki egyik kezében szakadt plüss állatot szorongatott.
- Nos, Gáspár, Ön közfoglalkoztatott, ha jól látom. Zöldterületi kisgép-üzemeltető tanfolyamon vesz részt, amely a következő héten ér véget. Tisztában van vele, Gáspár, ha nem jár be az iskolába, akkor visszafizetési kötelezettség keletkezik rendszerünkben? – vette fel hivatalos hangsúlyát Gregor. A család tagjai értetlen szemeket meresztettek az asztal másik végében ülő férfira. Láthatóan nem értették, miről van szó.
- Hadd fejezzem ki egyszerűen. A tanfolyam teljes költségét vissza kell fizetnie, ha nem vesz részt a tanórákon, Gáspár. Emellett korlátozott időre kizárják a közfoglalkoztatásból, ergo Ön nem dolgozhat meghatározott ideig.
- Mi?! – kiáltott fel a sűrű, fekete bajszos apa. – Hogy vissza kell fizetni?! Ej, adok én Neked, fiam!

Már emelte is hatalmas tenyerét fia felé, mikor felesége megállította a cselekvésben.

- Biztosan meg tudjuk oldani, Nagyságos Úr, hogy ne kelljen fizetni! Nézzen ide – kezdte az anya. – A Gazsi jó gyerek. A Gazsi rendes gyerek. Nincsen ezzel semmi baj, csak hát... egy kicsit lusta, tudja. A Nagyságos Úr olyan jónak látszik, olyan okosnak, biztosan tud valami megoldást.
- Sajnálom, Asszonyom, de nem. Ez ügyben kérlelhetetlen vagyok – jelentette ki határozottan. A család tagjainak szemében – a legkisebbet kivéve – ekkor szinte egyszerre csillant fel ugyanaz a szikra.
- Uram – hajolt közelebb a bő szoknyát viselő asszonyság. Nagyokat nyelt, barázdált rézszerű arcára aggodalom ült ki. – Magát szörnyű veszély fenyegeti. Adja a tenyerét! – nyúlt a férfi keze felé. Amint meglátta a hófehér tenyeret, hatalmasat ugrott hátra. A szobában lévők is felkiáltottak, és mind keresztet vetettek.

- Halál szögezi az auráját. Betegség. Halálos – suttogta az asszony, és rémülten hőkölt hátra, kezét a szívére szorítva. Gregor felsóhajtott.
- Nos, ha Rezes Úr valóban nem kívánja folytatni a tanfolyamot, ez esetben... - kezdte, és a billentyűzetet maga elé húzva a számítógépére meredt. Ekkor tűnt fel neki az ajtóban ülő láncos kutya, amelyet már az ablakból kiszúrt.
- Önökhöz tartozik az-az eb? – mutatott az állatra, amely okosan ült ott tovább. Sovány volt szegény, szőre itt-ott hiányzott, teste mellett a csempén pihent a rozsdás lánc.
- Jaj, a kutya! – kiáltott fel az asszony ismét. – Ő hozza el a veszedelmet! Jaj!
- Joli, Joli! – paskolta meg az idősebb férfi a fiatal lány vállát. Nyilván a fiatalabbik Rezes lehetett az apa, maga az ügyfél. A lány szinte értette a célzást, azonnal szűkölni kezdett, remegést imitálni az iroda közepén.
- A gyerek! A gyerek! Jön a gyerek! – kiáltozott szinte önkívületben az asszony. Jolánra kétségkívül ráfért volna a színészkedés, olyan meggyötrötten igyekezett eljátszani a vajúdnő, hogy mindenre emlékeztetett, csak arra nem. De Gregort keményfából faragták, őt nem lehetett megvezetni ilyesmivel. Hiszen ő maga volt a Foglalkoztatási Osztály. Legalábbis egy szép napon biztosan az lesz, és ott szerepel majd a neve az összes dokumentumon.

A kiáltozás nem maradt abba, sőt! Egyre hangosabban próbálták a lány nem létező fájdalmait enyhíteni, már az ifjú apa is csatlakozott teátrális erőfeszítéseikhez. A hangra a kutya ugatni kezdett, visszhangzott az egész folyosó. Már csak percek kérdése volt, hogy hányan tolulnak ki irodájukból, és nézik végig az előadást. Rezesék Gregor idegrendszerének pengeélén táncoltak, ezen pedig az sem segített, hogy a kazetta szalagja megakadt a magnóban.

- Önök érkeztek eme járművel? – harsogta túl a szülést épp még nem levezenylő társaságot, és kifelé mutatott az ablakon. Hirtelen az öttagú kompánia elhallgatott, és Rezes Gáspár bólintott. – Abbahagynák, kérem? Valamint kérem, vigyék ki az épületből ezt az állatot!

A legkisebb családtag megfogta a szenvedő anyajelölt kezét. Füttyült a kutyának, és elhagyták a szobát. Hirtelen csend állt be, a szülési folyamat valószínűleg már a folyosón félbeszakadt.

- Visszatérve az együttműködési kötelezettségeire, Gáspár – köszöri meg a torkát Gregor, de nem tudta folytatni, mert ismét félbe szakították.
- Nagyságos Úr, kérem, lehetek őszinte? – suttogta alig hallhatóan a fiú. Apja és anyja is közelebb hajoltak, hogy jobban hallhassák. A férfi várt, nem felelt, Rezes Gáspár

pedig nagyot nyelt. Újból megvakarta a fejét, igyekezett nagyon ideges benyomást tenni.

- Nem tudok erre a tanfolyamra járni. Nem akartam mondani, de... amikor utoljára voltam, a sarokban, a tanár mögött... ott állt. Nagyon féltem, nem mertem szólni. Ott állt mögöttem, és nézett engem. A szellem. Az iskolai szellem. Nagyon félek, Nagyságos Úr. Mi lesz, ha a vizsgán is ott lesz a szellem? Mi lesz, ha megjelenik, én meg... lekasabolom? Uram bocsá', én nem akarom, Átok szegény fejemre.

Ez már sok volt. Gregor úgy érezte, ez nem vele történik. Ez képtelenség, ez egyszerűen nem történhet meg vele. Ez egy másik dimenzió, ez nem a valóság. Ez egy rémálom. Egy showműsor a tévében, amin mindenki nevet. A család egyik tagjáról a másikra nézett, nem tudta eldönteni, hogy ennyire bolondnak tartják, aki elhiszi a meséiket.

- Menj be az iskolába – szólalt meg végül. – Majd én elintézem azt a szellemet.

Ez volt élete legnehezebb helyettesítése.